

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА ЕКОНОМІКИ

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ І МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

на тему : «Сучасний стан інвестиційної політики Китаю у світовій економіці»

Виконав: здобувач 2 курсу, групи МЕВ-
2.1

спеціальності

292 «Міжнародні економічні відносини»

(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Болоташвілі Е.З.

(прізвище та ініціали)

Керівник: Нестерова К.С., к.е.н., доц.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Болоташвілі Е.З. Сучасний стан інвестиційної політики Китаю у світовій економіці.

Кваліфікаційна робота на здобуття вищої освіти за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, 2022 р.

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що інвестиційна політика Китаю щодо здійснення прямих іноземних інвестицій (ПІІ) та її вплив на соціально-економічний розвиток країн є темою сучасних досліджень іноземних та вітчизняних науковців. Особлива увага приділяється таким дослідженням в контексті економічного протистояння США та Китаю. З огляду на це аналіз сучасної інвестиційної політики Китаю, виявлення її ключових особливостей, проблем та перспектив розвитку інвестиційних відносин Китаю з Україною є вкрай актуальним.

Мета дослідження полягає у виявленні ключових тенденцій китайської інвестиційної політики у світовій економіці та особливостей її реалізації в Україні, а також у визначенні стримуючих факторів та напрямків розвитку україно-китайських інвестиційних відносин.

Для досягнення заданої мети були визначені такі завдання:

1. Дослідити теоретичні засади ПІІ;
2. Проаналізувати сучасний стан розвитку світового ринку ПІІ та виявити місце Китаю на даному ринку;
3. Розкрити особливості інвестиційної політики Китаю, її цілі, напрямки та стратегії;
4. Визначити та проаналізувати основні стратегії інвестиційної політики Китаю у США, ЄС та Африці;
5. Виявити сучасний стан китайських інвестицій до України та їх стримуючі фактори;
6. Сформулювати рекомендації щодо удосконалення китайсько-українських інвестиційних відносин.

Об'єкт дослідження – інвестиційна політика Китаю у світовій економіці.

Предметом дослідження є розвиток інвестиційної політики Китаю у світовій економіці в контексті турбулентності на світовому ринку ПІІ.

У роботі досліджена еволюція теорії ПІІ, досліджений сучасний стан розвитку світового ринку ПІІ в контексті впливу на нього збройної агресії РФ проти України, Covid-19, визначені напрямки, цілі та ключові відмінності інвестиційної політики Китаю у світовій економіці, проаналізовані позитивні та негативні наслідки такої політики, яка отримала назву у західній літературі «нового колоніалізму Китаю», особливо щодо африканських країн. Також досліджений сучасний стан торгово-інвестиційного співробітництва України з Китаєм, визначені стримуючі фактори його розвитку, перспективи інвестиційної політики Китаю, у тому числі щодо інвестиційного співробітництва з Україною.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку літератури з 63 найменуваннями, містить 26 рисунків, 8 таблиць. Загальний обсяг роботи становить 99 сторінок без списку літератури та додатків.

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції (ПІІ), інвестиційна політика, інвестиційна стратегія, Китай, світова економіка.

ЗМІСТ	стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ	6
1.1. Підходи до визначення ролі ПІІ в економіці країни	6
1.2. Тренди розвитку світового ринку ПІІ.....	19
1.3. Інвестиційна політика Китаю: цілі та етапи розвитку	27
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ КИТАЮ.....	42
2.1. Інвестиційні зв'язки Китаю та США.....	42
2.2. Інвестиційна політика Китаю у ЄС	48
2.3. Інвестиційна політика Китаю у країнах Африки.....	60
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ І НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ КИТАЮ В УКРАЇНІ.....	71
3.1. Актуальний стан інвестицій Китаю до України.....	71
3.2. Рекомендації щодо розвитку україно-китайських інвестиційних відносин.....	82
ВИСНОВКИ.....	94
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	100

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні засади формування стратегічного партнерства України і КНР. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2010-09/0901_dopov.pdf (дата звернення: 3.09.2022 р.).
2. Валіулліна З.В. Методологічні підходи до вивчення моделей розвитку процесів транснаціоналізації. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 14. С. 9 – 13.
3. Від інвестицій до залежності: чим відрізняється допомога Китаю від європейської. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2021/03/3/7120301/> (дата звернення: 3.09.2022 р.).
4. Висоцька М. Аналіз основних тенденцій розвитку економічних відносин між Україною та Китаєм. Стратегія розвитку України. *Економіка, соціологія, право*. 2013. № 4. С. 14–20.
5. Голод В. Китайська інвестиційна експансія: перспективи розвитку відносин з Україною. URL: <https://sinologist.com.ua/wp-content/uploads/2016/03/%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4.pdf> (дата звернення: 3.09.2022 р.).
6. Городнича К.В., Коляда О.В. Оцінка українсько-китайських торговельних відносин. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 2(19). С.8-12.
7. Горюнов Д., Прохоров Б., Сахно Г. Китайський економічний слід в Україні. Аналітична записка. Центр економічної стратегії. 2021. 61 с.
8. Гриценко Л.Л. Державна інвестиційна політика: сутність, цілі та завдання. URL: [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/15.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/15.pdf) (дата звернення: 2.09.2022 р.).
9. Іващук І. О., Орнат М.Р. Інвестиційні пріоритети економічних реформ Китаю в умовах глобальної нестабільності. *Економічний аналіз* : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет;

редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2015. Том 21. № 2. С. 309-316.

10. Ковальчук О.Я., Стрельбіцька Н.Є., Слободян А.Ю., Прямі іноземні інвестиції та їх вплив на економічний розвиток. *Молодий вчений*. 2017. №5. С. 596-602.

11. Костенко Ю. Український прорив на азійському напрямку. *Зовнішні справи: наук. журн.* 2010. № 9/10. С. 10–12.

12. Котигорошко О.І. Теорії інвестицій у дослідженнях провідних учених класичної наукової школи. *Науковий Вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 7. С. 124 – 126.

13. Крамаренко К.М. Прямі іноземні інвестиції у системі міжнародних фінансів. *Ефективна економіка*. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2021/83.pdf (дата звернення: 1.09.2022 р.).

14. Крамаренко К.М. Інвестиційна безпека та її місце у системі економічної безпеки держави. *Бізнеснавігатор*. 2018. Вип. 3–1 (46). С. 65 – 68.

15. Матюшенко І. Ю., Божко В.П. Іноземні інвестиції : навч. посібн; М-во освіти і науки України. К. : Про- фесіонал, 2005. 336 с.

16. Михайленко О.Г., Красникова Н.А. Вплив іноземних інвестицій на розвиток економіки України в умовах глобалізації. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/56.pdf (дата звернення: 1.09.2022 р.).

17. Місце України в глобальних стратегіях Китаю. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: https://www.icps.com.ua/assets/uploads/images/files/china_mesto_s.pdf (дата звернення: 3.09.2022 р.).

18. Навроцька Н.А. Дуалізм впливу прямих іноземних інвестицій на приймаючі країни. *Бізнесінформ*. 2012. № 1. С. 67 – 71.
19. Офіційний сайт Fortune Global 500. URL: <https://money.cnn.com/magazines/fortune/global500/2007/snapshots/7694.html> (дата звернення: 3.09.2022 р.).
20. Офіційний сайт The Global Financial Centres Index 30. URL: <https://www.longfinance.net/programmes/financial-centre-futures/global-financial-centres-index/gfci-30-explore-data/gfci-30-rank/> (дата звернення: 3.09.2022 р.).
21. Офіційний сайт The Global Financial Centres Index URL: <http://www.estudislocals.cat/wpcontent/uploads/2017/01/GlobalFinancialCentresIndex.pdf> (дата звернення: 3.09.2022 р.).
22. Офіційний сайт ЮНКТАД. URL: <https://unctad.org/publications> (дата звернення: 4.09.2022 р.).
23. Піцик М.А. Використання теорій інвестиційного розвитку для досягнення економічної безпеки регіонів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 6. С. 163 – 167.
24. Прокопчук О., Горбачова І., Мамченко Т. Іноземний капітал в економіці України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-33> (дата звернення: 1.09.2022 р.).
25. Редзюк Є. Інвестиційний потенціал Китаю в глобальному торговельно-економічному співробітництві. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2019. № 1(3). С. 80-88.
26. «Східний розворот» Зеленського. Чи стає Україна залежною від Китаю? URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-57958478> (дата звернення: 1.10.2022 р.).
27. Татакі Д.Д. Сучасний стан співробітництва між Китаєм та країнами Африки: інвестиційний аспект. *Науковий журнал «Політикус»*. 2021. Вип. 6. С. 107 – 110.

28. Українець Л.А. Ініціатива «ПОЯС І ШЛЯХ» як основа нарощування економічної експансії Китаю. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. Вип. 24. С. 109 – 113.
29. Федорчук О. С., Сторожук О. В. Практика використання інструментів стимулювання прямих іноземних інвестицій зарубіжними країнами. *Вісник Мукачівського державного університету*. Серія: Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Вип. 9. 2017: вебсайт. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/20.pdf (дата звернення: 1.09.2022).
30. Хун Ч. Ініціатива «Один пояс, один шлях»: економічна складова співробітництва між Китаєм та Україною та протидія ризикам. URL: <https://sinologist.com.ua/chzhan-hun-initsiatyva-odyn-poyas-odyn-shlyah-ekonomichna-skladova-spivrobitnytstva-mizh-kytayem-ta-ukrayinoyu-ta-protudyiya-ryzycam/> (дата звернення: 3.09.2022 р.).
31. Якубовський С.О. Транснаціональні корпорації: особливості інвестиційної діяльності: навч. посіб. / ред. С.О. Якубовського, Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 472 с.
32. Buckley P., Casson M. Optimum timing of foreign investment. *Economic Journal*. 1981. № 91. P. 75-87.
33. China's FDI Hit Record High, Global FDI Rebounds in 2021. URL: <https://www.china-briefing.com/news/chinas-fdi-record-high-2021-global-fdi-rebound-services-high-tech-industry/> (дата звернення: 15.09.2022 р.).
34. Chinese FDI in Europe: 2021. URL: <https://merics.org/en/report/chinese-fdi-europe-2021-update> (дата звернення: 15.09.2022 р.).
35. China in Africa: win-win development, or a new colonialism? URL: <https://www.theguardian.com/cities/2018/jul/31/china-in-africa-win-win-development-or-a-new-colonialism> (дата звернення: 15.09.2022 р.).
36. China drive toward Africa between arguments of neo-colonialism and mutual-beneficial relationship: Egypt as a case study. URL:

<https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/REPS-03-2021-0028/full/html> (дата звернення: 15.09.2022 р.).

37. China's Global Investment Tracker/American Enterprise Institute. URL: <https://www.aei.org/china-global-investment-tracker/> (дата звернення: 15.09.2022 р.).

38. China Africa Research Initiative. URL: <http://www.sais-cari.org/chinese-investment-in-africa> (дата звернення: 15.09.2022 р.).

39. China 2030: Building a Modern, Harmonious, and Creative High-Income Societ. URL: <https://www.worldbank.org/content/dam/Worldbank/document/China-2030-overview.pdf> (дата звернення: 15.10.2022 р.).

40. Davies K. China Investment Policy: An Update”, OECD Working Papers on International Investment, 2013. URL: https://www.oecd.org/industry/inv/investment-policy/WP-2013_1.pdf (дата звернення: 3.09.2022 р.).

41. Dr. Christoph NEDOPIIL. URL: https://greenfdc.org/wp-content/uploads/2022/07/GFDC-2022_China-Belt-and-Road-Initiative-BRI-Investment-Report-H1-2022.pdf (дата звернення: 1.09.2022 р.).

42. Dunning J. H. Assessing the costs and benefits of foreign direct investment: some theoretical considerations. University Reading. 1994. P.1-40.

43. Jauch H. Chinese Investments in Africa: Twenty-First Century Colonialism?. *New Labor Forum*. 2021. № 20. P. 48-55.

44. Hellström J. (2016). China's Acquisitions in Europe: European Perceptions of Chinese Investments and their Strategic Implications. URL: https://www.researchgate.net/publication/315497771_China%27s_Acquisitions_in_Europe_European_Perceptions_of_Chinese_Investments_and_their_Strategic_Implications (дата звернення: 3.09.2022 р.).

45. Hong Bo. Implications of the Ukraine war for China: can China survive secondary sanctions? URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14765284.2022.2136933> (дата звернення: 15.09.2022 р.).

55. The Cost of the War to the China-Ukraine Relationship. URL: <https://thediplomat.com/2022/03/the-cost-of-the-war-to-the-china-ukraine-relationship/> (дата звернення: 15.10.2022 р.).
56. The Ukraine War's Impact on Sino-European Relations. URL: <https://ash.harvard.edu/ukraine-wars-impact-sino-european-relations> (дата звернення: 1.10.2022 р.).
57. The Enemy of My Friend Remains My Friend: China's Ukraine Dilemma. URL: <https://chinaobservers.eu/the-enemy-of-my-friend-remains-my-friend-chinas-ukraine-dilemma/> (дата звернення: 1.10.2022 р.).
58. Two-Way Street – US-China Investment Trends – 2021. URL: <https://rhg.com/research/twowaystreet-2021/> (дата звернення: 6.09.2022 р.).
59. War Puts Billions of Dollars in Ukraine-China Trade at Risk. URL: <https://www.voanews.com/a/war-puts-billions-of-dollars-in-ukraine-china-trade-at-risk-/6459878.html> (дата звернення: 15.10.2022 р.).
60. Wenbin H. Analysis of China's overseas investment policies. URL: https://www.cifor.org/publications/pdf_files/WPapers/WP-79CIFOR.pdf (дата звернення: 3.09.2022 р.).
61. World Investment Report 1991/UNCTAD. URL: https://unctad.org/en/Docs/wir1991overview_en.pdf (дата звернення: 3.09.2022 р.).
62. World Investment Report 2021. Investing in Sustainable Recovery / UNCTAD. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2021_en.pdf (дата звернення: 3.09.2022 р.).
63. World Investment Report 2022. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2022_overview_ru.pdf (дата звернення: 3.09.2022 р.).